

NEJPRODUKTIVNÄŠJÅ Ā• PRAÅ½SKÄ• SOKOL

NedÄle, 03 kvÄten 2020

V ÄterÄ 10. bÅezna jsme vypustili sokola stÄhovavÄho, kterÄ se v naÅjÄ- ZÄjchranÄ stanici hl. m. Prahy pro volnÄ ÄivoÄichy 18 dnÄ- zotavoval po celkovÄm vysÄlenÄ-. DesetiletÄ samec kriticky ohroÅenÄho druhu byl v MaleÅjicÄch nalezen na zemi, vyÄerpanÄ a neschopnÄ letu.

Odhalili jsme u nÄj starÄ zranÄnÄ- kÅdla, kterÄ pravdÄ podobnÄ utrpÄl pÅtmí nÄjrazu do nÄjakÄ pÅtmekÄ Äky, aktuÄlnÄ jej ale limitovala pÅtmeevÄjÄ-m jeho ÄipatnÄj kondice a chybÄjÄ-cÄ- energie.

Bylo pÅmitom naprostozÄjsadnÄ-, aby se zotavil co nejdÄ-ve äe podle ornitologickÄho krouÄku jsme zjistili, Äe se jednÄ o sokola, kterÄ v Praze od roku 2013 pravidelnÄ hnÄ-zdÄ-, a to dokonce se dvÄma samicemi zÄroveÄ. Na jeho nÄjvrat tak nedoÄkavÄ Äekaly hned dvÄ sokolÄ partnerky.

Podle ornitologa DuÅjana Raka, kterÄ vÄskyt sokolÄ v hlavnÄ-m mÄstÄ dlouhodobÄ sleduje, tento sokol celkem odchoval jiÄÄ vÄce neÄÄ 20 mlÄjÄat a je to tak vÄbec nejproduktivnÄjÄ-sokol v Praze.

SokolÄ sameÄek se vylÄhl v roce 2010 v NÄmecku, kde byl jeÄjtÄ jako mlÄjdÄ okrouÄkovÄjn. Od roku 2012 je pozorovÄjn v Praze. V roce 2013 zde poprvÄ ÄospÄjnÄ zahnÄ-zdil a spolu s partnerkou odchoval jedno mlÄjdÄ. Od tÄ doby zde hnÄ-zdÄ- kaÄcdÄÄ rok. NynÄ hnÄ-zdÄ- se dvÄma samicemi paralelnÄ: na komÄ-nÄ spalovny v MaleÅjicÄch a na komÄ-nÄ teplÄjrn v Michli. AÄkoli ne vÄdyky jsou oba pÄjry ÄospÄjnÄ, nÄkolikrÄjt se to jiÄÄ povedlo a sokolÄ samec tak peÄoval o mlÄjÄata v jednom i ve druhÄm hnÄ-zdÄ zÄroveÄ.

PrvnÄ-tÄden po pÅtmÄmu do zÄjchranÄ stanice byl vysÄlenÄ sokol umÄstÄn ve vnitÄmnÄ- vytÄjpÄnÄ mÄ-stnosti v ubikaci s omezenÄm pohybem, kde nabÄral potÄebnou sÄlu. To se naÄjtÄstÄ- i dÄ-ky jeho znaÄnÄmu apetitu rychle daÄmilo. PotÄ jsme jej pÅmesunuli do venkovnÄ rozlÄtÄvacÄ-voliÄry, aby pÅmed vypuÄjtÄnÄ-m trÄnoval kondici.

Jakmile se zotavil, rozhodli jsme se jej bez jakÄchkoli odkladÄ vrÄtit zpÄt do pÅtmÄ-rody. ProtoÄe na nÄj Äekaly hned dvÄ partnerky, nechtÄli jsme promeden.

JelikoÄ se jednalo o zÄjstupce kriticky ohroÅenÄho druhu, a navÄc vÄznamnÄho pÅmedstavitele velice malÄ praÅskÄ sokolÄ populace, pÅmizvali jsme k vypuÄjtÄnÄ ornitology DuÅjana Raka, kterÄÄ prÄbÄÄnÄ monitoruje vÄjechna sokolÄ hnÄ-zda v Praze, a RNDr. LubomÄra PeÄjkeho, jenÄÄ je uznÄvanÄm odbornÄ-kem na satelitnÄ-telemetrii ÄivoÄichÄ. OrnitolgovÄ pro sokola zajistili satelitnÄ- vysÄlaÄ, jÄ-mÄÄ jsme ptÄka pÅmed vypuÄjtÄnÄ-m vybavili.

DÄ-ky tomu bude moÄnÄ sledovat a zmapovat jeho dalÄÄ- pohyb a eventuÄlnÄ jej dohledat a pomoci v pÅtmÄ-padÄ, Äe by u zvÄ-Äte nastaly nÄjakÄ dalÄÄ-komplikace.

SatelitnÄ-telemetrie je metoda sledovÄnÄ- pohybu zvÄ-Ämat pomocÄ- vysÄlaÄe pÅmipevnÄnÄho na jejich tÄle. PouÄÄ-vÄj se pro vÄzkum migraÄnÄch tras ÄivoÄichÄ, pro studium jejich chovÄjnÄ- a takÄ pro monitoring ÄivoÄichÄ vypouÄjtÄnÄÄch ze zÄjchranÄch stanic s cÄlem zÄskat zpÄtnou vazbu o tom, jak probÄhlo jejich opÄtovnÄ zapojenÄ- do pÅtmÄ-rody.

Sokola se satelitnÄ-m vysÄlaÄem jsme vypustili v blÄ-zkosti jednoho z jeho hnÄ-zdiÄÄ. VÄÅtmÄ-me, Äe jeho nÄjvrat bude ÄospÄjnÄÄ a spoleÄnÄ se svÄmi sokolÄmi partnerkami odchovÄj dalÄÄ- mlÄjÄata, kterÄ posÄlÄ- populaci tohoto vzÄcnÄho a pÅtmÄ-snÄ chrÄjnÄho druhu.

Sokol stÄhovavÄ v druhÄ polovinÄ 20. stoletÄ- tÄmÄ Åtm vyhynul a z ÄeskÄ pÅtmÄ-rody na dlouhÄ desetiletÄ ÄoplÄ zmizel. PoÄty sokolÄ kriticky poklesly v dÄ-sledku Äobytku a zneÄiÄjtÄnÄ- jejich

pÅ™rozenÃ©ho prostÅ™edÃ-. ZÃ¡jadenÃ- negativnÃ- roli sehrÃ¡lo zejmÃ©na nadmÄ›rnÃ© pouÅ¾itÃ-vÃ¡nÃ- pesticidÅ- v zemÄ›dÅ›tvÃ-.

DÃ-ký zÃ¡jkonám na ochranu pÅ™erodovky,
zÃ¡jazu pouÅ¾itÃ-vÃ¡nÃ- nÄ›kterÃ½ch toxickÃ½ch lÃ¡tek a zÃ¡chrannÃ½m programÅ-m ornitologÅ- se
od devadesÃ½tÃ½ch let minulÃ©ho stoletÃ- sokol stÅ›lovavÃ½ do Å•eskÃ© pÅ™erodovky opÅ›t
pomalu vracÃ-.

Text i foto: Lesy Praha